

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére költendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide költendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.

Fél évre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyilvántartási szám 50 8114r.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Feloldó szerkesztő: ZRINYI KÁROLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.	Kiadó és lapfajdoszó: STRAUSZ SÁNDOR.
<p>Községi takarékpénztárak.</p> <p>Mióta az állami jövedelmek legnagyobb részét a hadsereg molochja nyeli el, azóta a közigazgatás és közgazdaság terén mind nagyobb és terhesebb feladatok nehezdednek a városok és községek háztartására.</p> <p>Boldogok azok a vagyonosabb városok és községek, amelyek ezeket a mindig nagyobbodó terheket elbírik, de nehéz a sorsuk azoknak a községeknek, ahol vagyon és jövedelem hiányában ezek a terhek a községi pótladók túrhatalmára vezetnek.</p> <p>Ahol a város vagy község vezetői feladatuk magaslatán állanak és belátják, hogy a város vagy község fejlesztése, vagy rendezése érdekében elkerülhetetlen a nagyobb befektetés, ott a kölcsönfelvétel elől nem zárkozhattak el. Igen sok helyen a közegészségügy a legmódszerűbb gyermek hiányzik a csalornázás, a vízvezeték, a kórházak, a szegényházak stb. Ezek a hosszabb időre gyümölcsöző befektetések pedig a rendes jövedelemből, a pótladóból, nem igen fedezhetők, mert ezekhez nagyobb tőkebefektetés kell.</p> <p>A szükséges tőke pedig a legtöbbször csak magas kamat mellett szerezhető meg, amely kamatok ismét csak súlyosbítják a város vagy község anyagi helyzetét.</p> <p>Az olcsó tőke megszerzését megkönnyítenék a községi takarékpénztárak, melyek biztonság tekintetében is megnyernék a kö-</p>	<p>zönség bizalmát, amennyiben a községi takarékpénztárak betételeiért a község egész vagyonával jótállana, a takarékpénztárak kezelésében és vezetésében a község előjárósága is részt venne s a hatósági ellenőrzés is hozzájárulna a bizalom emeléséhez.</p> <p>A községi takarékpénztárak ilyen működése mellett a község feltétlen bizalma könnyen kiérdemelhető lenne s csakhamar népszerűségnek örvendene, mert hiszen — sajnos — sokszor megessik, hogy a betevők kisebb pénzügyi intézkedéseknél elvesztik a pénzüket s mindenesetre oda vinnék megtakarított filléreiket, ahol biztonságban tudnák azokat.</p> <p>Ez a biztonság pedig a községi takarékpénztáraknál feltétlenül megvolna. És dacára ezeknek a kedvező feltételeknek, mégis kevés, alig 17 községi takarékpénztár van Magyarországon.</p> <p>A községi takarékpénztárak létesítése körül most érdekes fordulatra várhatunk. Szolnokmegye aispánja ugyanis a törvényhatósági bizottság közgyűléséhez indítványt nyújtott be, hogy a törvényhatóság a községi takarékpénztárak sűrűs törvényhozási rendezése iránt az országgyűléshez és a kormányhoz feliratot intézzen.</p> <p>A felirat indokolásában kiemeli, hogy a városok és községek háztartásának terhei évről-évre fokozódnak, amiért ha a községeknek a kor kívánta zavartalan fejlődést biztosítani akarjuk, gondoskodni kell arról, hogy a városok és községek jövedelmei új</p>	<p>források nyitásával szaporodjanak. A pótladók már szinte elviselhetetlenül magasak, azok többé nem emelhetők. A községek jövedelme a legcélszerűbben s községi takarékpénztárak felállításával lenne fokozható. Szolnokmegye több községében állítottak már föl községi takarékpénztárakat, ami a községek háztartására jelentékeny jövedelmet, a község közönségére pedig számottevő közgazdasági hasznot eredményezett. Kéri a felirat, hogy a községi takarékpénztárak ügye törvényhozási úton szabályoztassék.</p> <p>A megfelelő törvényjavaslat benyújtása érdekében tehát Szolnokmegye törvényhatósága feliratot intéz az országgyűléshez. Remélhetőleg a feliratot hozzájárulás és támogatás céljából az összes törvényhatóságokkal közölni fogja s így az összes törvényhatóságok foglalkozni fognak a nagyfontosságú ügygel.</p> <p>Adná Isten, hogy az országgyűlés is minél előbb foglalkozhatnék a megfelelő törvényjavaslat, hogy ez a közgazdasági életünkre olyan fontos és mélyreható intézmény az egész országban gyökeret verhesen és tért foglalhasson.</p> <p>Műtörténelmi találkozók Muraközben. Irtá: dr. Szabó Zsigmond. II. Ezen állítomást a boltornyai templommal bizonyítom. Ennek a templomnak még mai napig is fennálló szép góthikus szentélye a hétköznapi átlagérzések pislogó mécseseit nem sokára a nagy fényes ünnepek ragyogó csillárjai váltják fel. Igy járkálgatok én a nagy Természet pompás templomában s hallgatom szent áhitatossággal a misztikus, sőt leheletszerű isteni zenét. — — — — — A Tiszához érek. Szöke fodrai egymásba fonódnak, lágyan ringó hullámjai el-elismulnak s aztán újra tornyosulni kezdenek. Partjain a jó öreg füzések alacsony, vastag törzsükkel, kerek koronájukkal szomorúan bámulnak az alig észrevehetően folydogáló Tiszába. Lefekszem a tiszamenti magas fűben, tenyemre támasztom bánatos fejemet s ábrándosan nézegetek a kanyargós Tisza vizébe, melynek szöke hullámaiban éppen most fordik a lenyugvó nap halovány sugara. — — — — — Lépéseket hallok . . . Nehéz, csoszogó fáradt lépteket. Félve nézek hátra s ijedten veszek ott észre egy összetört öreg anyókat, egy szegény koldusasszonyt. A kegyetlen élet már százszor végig szántott rajta s a megélhetésért való harc ide hozta ki összetört testét, hogy remegő csontkarjaival száraz gallyakat szedjen össze. Felkeltem . . . Megremegtem . . . Mint mikor ragyogó fényes teremből jégheg, sötét börtönbe szállunk: úgy érzetem magamat e percben. A ragyogó fényes terem te vagy óh csodás Természet! a jégheg sötét börtön pedig te kegyetlen élet!</p>

Ő S Z.

Ősz van. Fenyők sötét csipkészetén
Hideg eső-szilánk remeg.
Bús, tépett hófelhőkét hajszolnak
Sikoltva viharzó szelek.

Garam vízének fodrozó tükre
Barna árnyat vadul himbál.
Himbáló árnyak hideg karján
Ketté törött páfrány uszáll.

Ősz van. De a nagy elcsendesülés
Enyhét szívemre nem lehel.
Szélid elmúlások álma helyett
Ajkamon bús suttozás kel.

Hol van Tavasz hozsannás ígérete,
Bimbód gyümölcse hova lett . . .
Vágyak megérlés melog napja
Körül minket mért nem ölelt . . .

Emborsors szimboluma vagy Idő:
Vágy tombol az ifjú szívben,
S míg tiszecskéjával elröppen a nyár,
Ősz van, rideg ősz a szívben.

Szenteh Dezsőné.

A koldusasszony.

Irtá: Kelemen Ferenc.

Verőfényes őszi délután. A haladókli természet legszebb ruháját öltötte magára s a bágyadtan mosolygó napfény utolsóit sóhajta ragyogó át a diszeitől megfosztott száraz gallyakon . . .
Csicsérgő madárka melábus danája mintha a természetnek volna utolsó nójtája. Szellő támad, millió-millió fűszálka megremeg s mint a fátyolos tündérek, úgy hajlonganak jobbra-balra az eihervadt haladókli mezei virágok . . .

Csodás délután!

A szépségincsekben gazdag természet kirtárta kincses kamrái ajtaját s mit máskor csak egyenkint osztogatott, ma marékmal szórja szépsége, pompája aranyát.

Elmerengve sétálok a napsütéses úton s fájdalmas boldogsággal taposom a földre hullott elsőárgult akácia leveleket. Mohón szívom magamba a balsamos levegőt s úgy érzem, hogy csak testemmel vagyok itt a földön, a lelkem az valahol az egekben jár.

Félve, remegve tekintek körül, hogy embert ne lássak valahogy, mert a természetet e csodás kiöltözködésének csak ünnepi elrontója lehetne az ember. Egy diaszonáns hang a természet szépségeinek csodás harmoniájában, egy bántó szín a természet összhangoztos színvegylésében.

De itt rossz helyen járok!

Benn a faluban . . .

A kegyetlen hétköznapi, prózai élet itt egymásután elvonultatja a maga ünneprontó alakjait s rakásra termi zavaró jeleneteit. Mint áhítoztal mise közben egy váratlan kiáltás, magányos néma csendben a hirtelen jött puskadurranás úgy hat itt éneáram minden hangos emberi szó, minden zajos kocsizőrej.

Ki innen téhat!

A szabad természet puha lágy ölébe, hová nem jut el a mindennapi élet lelket ölő lármája, az életért, a kenyérért harcoló ember-állatok dühös civódása.

Lassan, csendesen gondolatokba elmélyedve haladok ki a poros faluból s már előre szívom magamba azt a sok gyönyört, melyet odakint a mindenható természet rejteget magában.

A lelkemben kigylanak az érzések fátyálai s

Megbízható, kitűnő szerkezetű
kecskeméti
BORSAJTÓ 693 14-15

szállít a kecskeméti Vasipari termelők szövetségére, mint az O. K. H. tagja gyárából. Az =

IPARI ÉS HÁZIIPARI SZÖVETKEZETEK BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ PONTJA
Budapest, VIII., József-körút 36. sz.
Tessék árjegyzéket kérni.

A csáktornyai uradalom tulajdonát képező volt

szentilónai korcsmaépületek

1914. év november hó 22-én délelőtt 9 órakor a gazdasági nagy irodában, nyilvános szóbeli árverésen 1914. január elsejétől számított három egymást követő évre

bérbe adatnak.

760 3-3

Uradalmi tisztség.

Hírdetés.

Drávaszentiváni telkemet (8 hold) egészben vagy részletekben eladom.

Szabol Balázs Drávaszentiván, 1. házsz. 754 4-4

Obznana.

Vu Drávaszentivánu dobrovoljno hočem prodati svojega grunta i pogan njega 8 mekot zemlje vu skupnim, ali pak na više falate.

Szabol Balázs, Drávaszentiván híznibroj 1.

A Budapesti Hsztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

716 4-16

szövetkezet

mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, Budapest, VII. József-körút 28. (Békkocsis-utca sarkán). Budapest, VIII. Üllői-ut 18. állandó

lakásberendezési kiállítása

nyitva reggel nyolc órától este nyolc óráig. :: Beléptidj nincsen.

felséges ízű fehér vagy aranyárga csemege mézet

5 kg-os csinos postadobozokban 10 K szállít bérmentve a „MÉH“ a magyar méhészek értékesítő szövetségére, Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítás!

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rakóczi-utca híze broj 18. pogan Krajevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

vapna.

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz najfalešu cenu. Koji treba cielei vagon dobi vapno čisto fal.

Tržim takaj razičepana suha bukova drva i lapora na vagu.

688 37-*

SCHMIDT EDE * ZONGORATERME * CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 " "
czimbalom . . 100 " "

Alábbi világhírű czégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek Dörr, Mannberg, Kotykiewicz Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók

∴ régieket átcsereél ujra ∴
részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Egyenruhák

tisztek, katonai hivatalnokok önkéntesek, vasúti- és postatisztek, tűzoltók, erdő-z-
tiszték, pénzügyőrök és mindenrendű egyenruhát viselő testületek részére a legjobb és legegységesebb kiállításban.

A magas kormánytól több ezer katonai fegyvert vettünk át, ennél fogva ezen kitűnő fegyvereket rendkívül előnyös áron szállíthatjuk és pedig:

Kropatschek fegyverek

1 db teljes jó Kropatschek csendőrségi fegyver 20 K, 1 db szabh fegyver 25 K, 1 db ideális szép fegyver 30 K, 1 db Kropatschek szurony 1 K, 1 db fegyverszija 1 K, 1 db fegyverszija szélesebb és jobb 2 K, 1 db deréksz. táskával 3 K, 1 db töltény-táska 3 K, 1 db cistolény 10 f, 1 db vaktolény 10 f, 1 db csavarhúzó nyéllal 20 f, 1 db törővas fegyvertisztításhoz 20 f.

TILLER Pompás polgári ruhák

MÓR ÉS TÁRSA

csász. és királyi udvari szállítók

Budapest, III. ker., Váci-utca 35

a legdivatosabb angol szövetelektől, kitűnő szabások által a legnagyobb szerűben elkészítve, a jelenlegi nehéz pénzügyi viszonyokhoz arányitva olcsó árak mellett minime Korhú

DISZMAGYAR RUHÁK, legszebb libériák.

A lap szellemi részére vonatkoz minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.

Fél évre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetőknek jutányosan számíttatnak.

Nyilvántartási díj 50 fillér.

MURAKÖZ

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lap tulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Községi takarékpénztárak.

Mióta az állami jövedelmek legnagyobb részét a hadsereg molochja nyeli el, azóta a közigazgatás és közzgazdaság terén mind nagyobb és terhesebb feladatok nehezdednek a városok és községek háztartására.

Boldogok azok a vagyonosabb városok és községek, amelyek ezeket a mindig nagyobbodó terheket elbírlják, de nehéz a sorsuk azoknak a községeknek, ahol vagyon és jövedelem hiányában ezek a terhek a községi pótdadók türelmetlen emelésére vezetnek.

Ahol a város vagy község vezetői feladatuk magaslatán állanak és belátják, hogy a város vagy község fejlesztése, vagy rendezése érdekében elkerülhetetlen a nagyobb befektetés, ott a kölcsönfelvétel elől nem zárkozhattak el. Igen sok helyen a közegészségügy a legmosztobább gyermek hiányzik a csalornázás, a vízvezeték, a kórházak, a szegényházak stb. Ezek a hosszabb időre gyümölcsöző befektetések pedig a rendes jövedelemből, a pótdadóból, nem igen fedezhetők, mert ezekhez nagyobb tőkebefektetés kell.

A szükséges tőke pedig a legtöbbször csak magas kamat mellett szerezhető meg, amely kamatok ismét csak súlyosbíttják a város vagy község anyagi helyzetét.

Az olcsó tőke megszerzését megkönnyítenék a községi takarékpénztárak, melyek biztonság tekintetében is megnyernék a kö-

zönség bizalmát, amennyiben a községi takarékpénztárak betételeiért a község egész vagyonával jótállana, a takarékpénztárak kezelésében és vezetésében a község előjárósága is részt venne s a hatóság ellen őrzés is hozzájárulna a bizalom emeléséhez.

A községi takarékpénztárak ilyen működése mellett a község feltétlen bizalma könnyen kiérdemelhető lenne s csakhamar népszerűségnek örvendene, mert hiszen — sajnos — sokszor megesik, hogy a betevők kisebb pénzügyintézeteknél elvesztik a pénzüket s mindenesetre oda vinnék megtakarított filléreiket, ahol biztonságban tudnák azokat.

Ez a biztonság pedig a községi takarékpénztáraknál feltétlenül megvolna. És dacára ezeknek a kedvező feltételeknek, mégis kevés, alig 17 községi takarékpénztár van Magyarországon.

A községi takarékpénztárak létesítése körül most érdekes fordulatra várhatunk. Szolnokmegye alispánja ugyanis a törvényhatósági bizottság közgyűléséhez indítványt nyújtott be, hogy a törvényhatóság a községi takarékpénztárak sürgős törvényhozási rendezése iránt az országgyűléshez és a kormányhoz feliratot intézzen.

A felirat indokolásában kiemeli, hogy a városok és községek háztartásának terhei évről-évre fokozódnak, amiért ha a községeknek a kor kívánta zavartalan fejlődést biztosítani akarjuk, gondoskodni kell arról, hogy a városok és községek jövedelmei új

források nyitásával szaporodjanak. A pótdadók már szinte elviselhetetlenül magasak, az ezek többé nem emelhetők. A községek jövedelme a legcélszerűbben a községi takarékpénztárak felállításával lenne fokozható. Szolnokmegye több községében állítottak már föl községi takarékpénztárakat, ami a községek háztartására jelentékeny jövedelmei, a község közönségére pedig számottevő közzgazdasági hasznót eredményezett. Kéri a felirat, hogy a községi takarékpénztárak ügye törvényhozási úton szabályoztassék.

A megfelelő törvényjavaslat benyújtása érdekében tehát Szolnokmegye törvényhatósága feliratot intéz az országgyűléshez. Remélhetőleg a feliratot hozzájárulás és támogatás céljából az összes törvényhatóságokkal közölni fogja s így az összes törvényhatóságok foglalkozni fognak a nagyfontosságú ügygel.

Adná Isten, hogy az országgyűlés is minél előbb foglalkozhatnék a megfelelő törvényjavaslattal, hogy ez a közzgazdasági életünkre olyan fontos és mélyreható intézmény az egész országban gyökereket verhesen és tért foglalhasson.

Műtörténelmi találkozások Muraközben.

Irta: dr. Szabó Zsigmond.

II.

Ezen állítomást a bottornyai templommal bizonyítottam. Ennek a templomnak még mai napig is fennálló szép góthikus szentélye

Ő S Z.

Ősz van. Fenyők sötét csipkészetén
Hidrogén- és szilánk roszog.
Bús, tépett hófelhőket hajszolnak
Sikoltva viharzó szelek.

Garam visének fodrozódó tükre
Barna árnyat vadul himbál.
Himbáló árnyak hideg karján
Ketté törött páfrány uszklái.

Ősz van. De a nagy elcsendesülés
Enyhet szívemre nem lehel.
Széled elmúlások álma helyett
Ajakmon bús suttogás kel.

Hol van Tavasz hozsannás ígérete,
Bimbóid gyümölcse hova lett . . .
Vágyak megöröklő meleg napja
Körül minket mért nem ölelt . . .

Embersors szimbóluma vagy idő:
Vágy tombol az ifjú szíven,
S míg tüzcsókájával elröppen a nyár,
Ősz van, rideg ősz a szívben.

Szenteh Dezsőné.

A koldusasszony.

Irta: Kelemen Ferenc.

Verőfényes őszi délután. A haladók természet legszébb ruháját öltötte magára s a bágyadtan mosolygó napfény utolsó sóhajta ragyog át a diszeitől megfosztott száraz gallyakon . . .

Csicsergő madárka melámbus danája mintha a természetnek volna utolsó nótája. Szellő támad, millió-millió fűszálka megremeg s mint a fátyolos tündérek, úgy hajlonganak jobbra-balra az eihervadt haladók mezei virágok . . .

Csodás délután!

A szépségkincsekben gazdag természet kitérta kincses kamrái ajtaját s mit máskor csak egyenkint osztogatott, ma marékkal szórja szépsége, pompája aranyát.

Elmerengve sétálok a napsütéses úton s fájdalmas boldogsággal taposom a földre hullott élsárgult akácia leveleket. Mohón szívom magamba a balzsamos levegőt s úgy érzem, hogy csak testemmel vagyok itt a földön, a lelkem az valahol az egekben jár.

Félve, remegve tekintek körül, hogy embert ne lássak valahogy, mert a természet e csodás kiöltözködésének csak ünnepi elrontója lehetne az ember. Egy diaszónás hang a természet szépségeinek csodás harmoniájában, egy bántó szín a természet összhangoztos színezvételében.

De itt rossz helyen járok!

Benn a faluban . . .

A kegyetlen hétköznapi, prózai élet itt egymásután elvonultatta a maga ünneprontó alakjait s rakásra termi zavaró jelenetét. Mint áhitatos mise közben egy váratlan kiáltás, magányos néma csendben a hirtelen jött puskadurranás úgy hat itt éreám minden hangos emberi szó, minden zajos kocsizörej.

Ki innen téhát!

A szabad természet puha lágy ölébe, hová nem jut el a mindennapi élet lelket ölő larmája, az életért, a kenyérért harcoló ember-állatok dühös civódása.

Lassan, csendesen gondolatokba elmélyedve haladok ki a poros faluból s már előre szívom magamba azt a sok gyönyört, melyet odakint a mindenható természet rejteget magában.

A lelkemben kigyulnak az érzések fátylái s

a hétköznapi átlagérzések pislogó mécseseit nem sokára a nagy fényes ünnepek ragyogó csillárjai váltják fel.

Igy járkálgatok én a nagy Természet pompás templomában s hallgatom szen áhitatosságú a misztikus, sőt leheletszerű isteni zenét.

A Tiszához érek.

Szöke fodrai egymásba fonódnak, lágyan ringó hullámjai el-elismulnak s aztán újra tornyosulni kezdenek.

Partjain a jó öreg fűszek alacsony, vastag törzsükkel, kerek koronájukkal szomorúan bámulnak az alig észrevehetően folydogáló Tiszába.

Lefekszem a tiszamenti magas fűben, tenyremre támasztom bánatos fejemet s ábrándosan nézegetek a kanyargós Tisza vízébe, melynek szöke hullámaiban éppen most fürdik a lenyugvó nap halovány sugara.

Lépéseket hallok . . . Nehéz, csoszogó fáradt lépteiket. Félve nézek hátra s ijedten veszek ott észre egy összetört öreg anyókat, egy szegény koldusasszonyt.

A kegyetlen élet már százszor végig szántott rajta s a megélhetésért való harc ide hozta ki összetört testét, hogy remegő csontkarjaival száraz gallyakat szedjen össze.

Felkeltem . . .

Megremegtem . . .

Mint mikor ragyogó fényes teremből jéghideg, sötét börtönbe szállunk: úgy érzem magamat e percben.

A ragyogó fényes terem te vagy óh csodás Természet!; a jéghideg sötét börtön pedig te kegyetlen élet!

van, faragott nemes kőből építve, előkelően ívelt hálóboltozattal és egy kiválóan szép baptyscium-mal.

De majdnem minden régi templomnál megtalálhatók a góthika nyomai.

Nemrégiben a drávaegyházi templomot szemléltem meg. Első látásra egyszerű barokk falusi templomnak látszik. Elöl van a tornya és a torony alatt a bejárat. De már a bejáratnál szembeötlő szőpen ívelt csúcsíves ajtaja faragott kőrárával. Ajtónak alacsony ez a bejárat és csakhamar rájövünk, hogy ez egy góthikus ablakkeret, mely ma ajtóul szolgál. A szentély külső falán szépen faragott kőburkolatot találunk és csúcsíves boltozatot a sekrestyében. A három oltár a lehető legelőkelőbb empire izlésű, kiderül, hogy 1780-ban állították fel őket. A templom padlásán megtalálom a régi oltár romjait. Szép barokk oltár lehetett és 1650 körül építhették. A drávaegyházi templom a Pálos-rendű szerzetesek kolostorkápolnája volt. Az egykori zárda alapfalainak nyomát megismerni a templom melletti parasztházak udvarán. A sekrestyét keresztfolyosó köti össze a zárdával, a templom góth-izlésben épülhetett 1400 körül. A még meglévő kriptában Pálos rendi barátok barnavörös csuháinak foszlányai hevernek.

A Pálos-rendű szerzeteseknek három zárdája volt Muraközben: Stridóváron, Szentlónán és Drávaegyházon. A drávaegyházi (cirkovlyáni) templom régebbi keletkezésű a perlaknál.

Azt hiszem azonban, hogy a perlaki templom sem épült 1450-en túl. Azért veszem fel ezt az időt, mert a még jelenleg is fennálló templom tornya, az épület párkány magasságáig faragott terméskőből van építve és a sarok-zárkövek góthikus formájuk. A műemlékek országos bizottsága a torony alsó részét műemléknek minősítette. A templom Memorabiliájában található feljegyzés szerint 1750-ben egy templom restaurálás alkalmából így ír az akkori plebános: Felépítették a templom hajóját és felemelték a tornyot is, amely eddig olyan alacsony volt, hogy inkább csak toronynak látszott.

Különös, hogy a jelenlegi templomtoronynak a templom padlásába néző és a fedélszékre beépített oldalán egy szépen kifestett napóra van.

A perlaki templom főajtójának zárkövén 1700-as évszám van. Ez az évszám egy földrengés utáni restaurálás időpontja. Az orgona karzatoszlópai és izezei 1500 körüli építési időre mutatnak.

A templom jelenlegi formájában bár külsőleg dísztelen, belül nagyon szép barokk izlésű. A templom mennyezete három, nagyon szépen kiképzett lunettával van díszítve. Ezek a lunetták — a mennyezet összehajló boltíveinek megszakításával kiképzett kupolaszerű fölépítmények — falusi templomoknál szokatlan előkelő benyomást tesznek. De még előkelőbb és művészebb benyomást tesz a templom főoltára.

Nemes izléssel kiképzett hármast oltár ez a Lorenzo Bernini által kifejlesztett római barokk-stylben. Az oltár felépítése imponáló erejű és mégis olyan könnyed és arányos, hogy bátran sorozható a barokk-izlésű oltárok legszebbjei közé. A főpárkányzatot korintusi oszlopok tartják és a középső oltár oromzata fölött a szentháromság symboluma van, olyan gazdag és pompás díszítésben, melynek mását csak a római

„Gesu” templom oltárdíszseinél láttam. Az oltár vörösbarna mahagoni színű fából van, tompa arany színben tartott relief képbeállításokkal. A szoboralakok barokk-izlés szerint színesek, de művészi kiképzettek, bár patetikus, de mégis nemes vonalú mozdulatokkal. Különösen szépek a repkedő angyalok, könnyed levegős mozgásaikban.

Nem igen tudom elhinni, hogy egy ilyen előkelő izlésű oltár, amely bizonyára akkor is már nagy pénzbe került, a különben szegény templom pénztára fizette volna. Valószínűnek tartom, hogy az Althau-grótok valamelyike elvállalhatta ezt az oltárt bizonyára Rómában, ahol a XVII-k században az oltárépítés mesterei dolgoztak.

Sajnos, az oltár erős n kikezdte már az idő vasfoga. Faanyag szuette már, a szoboralakok töredezettek, hiányosak. Még így is igen nagyértékű. Tavaly járt itt egy oltárépítő és harmincezer koronára becsülte az oltárt. Természetesen még ennek háromszorosánál is többet ér.

A templom jelenlegi plebánosa ismeri az oltár művészi becsét és most, hogy a templom nagybőbítása, kifestése van szóban, a vallás- és közoktatási miniszteriumhoz fordult, hogy a perlaki oltárt a fenntartandó műemlékek közé sorozzák és ennek restaurálásához az állam hozzájáruljon.

Ugyancsak művészi becsű és teljesen hasonló stílusú a szöszék is, melynek baldachinján lévő szohore-oportozal rendkívül izléses és szép munka.

(Folytatása köv.)

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Eljegyzés.** Krizsán Rózi kisasszonyt eljegyezte Antonovics István.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Sostarich Elek volt miksavári római káth. utóbb horváthásosi, most muraszombati áll. isk. tanítót ugyanoda igazgatóvá nevezte ki.

— **Ünnepély.** Erzsébet királyné halálának évt. évfordulóján az összes csáktornyai iskolák tanulólajusa ünnepelt. Kilenc órákor a Ferenciek templomában hivatalos istentisztelet volt, amelyen az összes tanuló megjelentek. A tanítóképző intézetben ezenkívül szép iskolai ünnepély is rendeztek. Az ünnepély 10 órákor kezdődött. Az ünnepély műsora a következő volt: Himnusz — énekelték az ifjúság; Gődöllőn (Erdélyi Zoltán) szavaltta Lantos János IV. é. növ.; Gyászdal, énekelték az ifjúsági énekkar; Ünnepi beszéd, tartotta Marcegla Miklós IV. é. növendék; Erzsébet királyné emlékezte melodramát előadta Rhosóczy Rezső III. é. növendék zongorkísérete mellett Mik Károly III. éves növendék; Szózat, énekelték az ifjúság.

— **Hivataláthelyezés.** A zalaegerszegi királyi tanfelügyelőség hivatalos helyiségét november 12-én a Wlasyits utcából a Mária-utca 6. szám alá helyezte át.

— **Az „Unió” Életbiztosító R. T.,** mely főként Ausztriában működik, most zárja le az első üzleti esztendőjét. Értésülések szerint az intézet, ducára magyar voltának, igen szép eredményeket ért el és Ausztria tartományában kitűnő szervezetre tett szert. Az első üzleti mérleg körülbelül 500.000 korona díjbevitellrel fog beszámolni, ami 10.000.000 koronás új állományt jelent meg. A társaság halálösztési arányai is igen kedvezőek.

— **Polgármesterválasztás.** Nagykanizsán polgármesterválasztás volt november 12-én. Ekkor töltötték be ugyanis Vécsey

Zsigmond örökét, a megüresedett polgármesteri székét. A választás az eddigi főjegyző, Sabján Gyula dr. megválasztásával végződött, aki 24 szótöbbséggel győzött Tamás János dr. ügyvéddel szemben. Tamás János dr., volt perlaki ügyvéd, 83 szavazatot kapott.

— **Kinevezés.** A földművelésügyi miniszter Beszterczey Gábor, csáktornyai áll. tanítóképző-intézet gazdasági tanárt, a lugosi földműveléskölnfal az igazgatói teendőket ellátásával megbizta.

— **Új igazgató.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Réffy Ernő muraszombati igazgatótanító jelen működési helyére véglegesen kinevezte igazgatóvá.

— **A jegyzők fizetésrendezése.** Többször említettük már, hogy a községi és községi jegyzők s segédjegyzők fizetését felemelik. A belügyminiszter által beterjesztett törvényjavaslatot a múlt héten tárgyalta a képviselőház, mely azt el is fogadta. A tárgyalás alkalmával kerületünk országgyűlési képviselője, Hajós Ferenc dr. is felszólt, aki a jegyzők családi pótléka érdekében emelt szót.

— **Állandó mozi.** Az állandó moziban a múlt vasárnapi előadás következő programmal folyt le: Mesemondás az állatkertben, Három jó madár, A kis nyomorék, Polidor toronászik, A létra s végül Szökés a felhőkön át, dráma 3 felvonásban. Ez utóbbi nagy szenzációt keltett léghajóbeli felvételeivel s egyéb gyönyörű földi és légi részleteivel. Szerdán megfelelő kiegészítéssel A párisi rongyszédő drámát adták, gyönyörű beállításal. Ez alkalommal a közönség kellemes meglepetésére az előadás alatt Balogh Károly helybeli cigányzenekar szolgáltatva a kísérőzenét. Ma délután Pompeji utolsó napjai kerül színre, rendezés árak mellett 3 előadással. Az első előadás három órákor kezdődik.

— **Állatdíjazás.** A vármegyei gazdasági egyetel állattenyésztési bizottságának ez idei öszi közgyűlésén hozott határozata értelmében jövő évben Csáktornyan ismét lesz állatdíjazás.

— **A megyei pótadó.** Az alispáni hivatal értesítése szerint a decemberi megyegyűlésen a vármegyei pótadókat emelni fogják. A nagykanizsa—alsólendvai vasút 4 és fél %-os pótadóját újabb 10 évre kell újított kivetni; továbbá a tisztai nyugdíjalap fizetőképességét is 2 %-os pótadó kivetése útján kell biztosítani. Miatán ezen javaslatok előterjesztésére korábbi közgyűlési határozatok jogosítják fel az alispánt, a pótadó megszavazása a december 9-én megtartandó törvényhatósági bizottsági gyűlésen előreláthatólag simán fog megtörténni — hiszen közérdekű dolog mindakettő.

— **Balatonfüred fejlődése.** Már megirtuk, hogy Balatonfüredet egyéb építkezéssel kapcsolatosan vízvezetékek s csatornázással látják el. Az erre vonatkozó tervek megvalósítása 710 ezer koronába kerül a bemutatott költségterv szerint. A vízvezeték- és csatornázással 1914 július köz-pére készülnek el.

— **Falusi dráma.** Körtész Mihály damászi gazdamester részegen jött haza s ebben az állapotban leléssel fenyegette egész családját. Részegségében bántalmazni kezdte 14 éves György nevű fiát, aki egy olmosvégű bottal védekezett atyja támadásával szemben. Az így keletkezett dulakodásban a fiú apját úgy fejbe ütötte, hogy az eszméletlenül összerogyott. A vizsgálatot megindították.

— **Tűz.** Damása határában tűz volt e hó 14-én. A tűz Firk János oltani földműves szérűskertjében támadt, úgy látszik, gyújtogatás következtében. Noha szeles volt az idő, mégis sikerült lokalizálni a tüzet. Víz hiányában homokkal fojtották el a lángokat. A tűznek a pajta s a benne lévő takarmány és gazdasági eszközök estek áldozatul. A kár 200 K-ra rög, mi azonban biztosítás folytán megterül.

— **Orvosai kitérősek elismerik,** hogy az emulsió jobb a Zoltán-féle csukamájolaj, mert iz- és szagtalan, a tisztasága páratlan, főlegesen és nehezen emészthető gummit és glicerint, mint a tejszerű emulsiók nem tartalmaz. Üvegeje 2 K a gyógyszerárakban. Egyedüli készítő Zoltán Béla gyógyszerész Budapest, Szabadság-tér.

— **Új nyaralótelep a Balaton mellett.** A közelmúltban több napilap megemlékezett arról, hogy a Posta- és Távirada Tisztviselők Országos Egyesülete a Balaton mellett Zamárdi községben nyaralótelepet létesített s e célból a tihanyi apátságtól 140 házelket meg is vásárolt. A hír ebben az alakban nem fedi a valóságot, mert a Posta- és Távirada tisztviselőknél országos egyesülete tudvalevőleg nincs is s itt a jelen eszben nem is postásokról van szó, hanem a m. kir. postatakarékpénztár tisztviselői kara tervezte az említett nyaralótelep létesítését olyképen, hogy 140 házelket négyféle tpusban, kisebb családi házakat, csatornával, vívezetékekkel, villanyvilágítással felszereljen, 3—5000 K-ig terjedő összegben számdékokat építtetni. A kedvezően megindult tárgyalások most vannak folyamatban s az érdeklődés pedig a telep iránt egyéb körökből is oly nagy, hogy előreláthatólag a tihanyi apátságtól még további szomszédos telkek megvétele fog szükségesé válni, amelyekben a fenti árak mellett, a postatakarékpénztáron kívül álló egyének is készpénzen építhetnek. Az érdeklődőknek készpénzzel nyújt felvilágosítást dr. Baumgartner István tisztviselő (Budapest, postatakarékpénztár.)

— **Postai frankójegek új színeiben.** A kereskedelmi miniszter értesítette a m. kir. posta összes szerveit, hogy a jelenlegi készlet elfogytával a 12 filléres ibolyaszínű frankójegek fehér alap helyett aranszár, az 50 filléres frankójegek fehér alap helyett egyszínűk, a 60 filléres olajzöld színű frankójegek pedig fehér alap helyett rózsaszínű alaponmásu papíron fognak előállítani. A színek megváltoztatásának oka az, hogy különösen a mesterséges megvilágításnál az ibolyaszínű 12 filléres frankójegek a magentapapiros 35 filléresekkel, a sötétpiros cseresznyeszínű 50 filléres az élénkpiros színű 60 filléresek a sötétlécél színű 16 filléresekkel könnyen összetéveszthetők.

— **Új villanylámpa.** A »Magyar Siemens Schuckert Művek« által forgalomba hozott Wotan lámpa a legtekélyesebbet képezi, ami ezen a téren gyártott. A Wotan lámpa nemcsak, hogy majdnem elpusztíthatatlan, hanem a rendkívüli nagy árammegtakarítás, ami ezen lámpa használatával elérhető, nemcsak a beszerzési árat téríti meg takarékoságánál fogva, hanem az állandó, egyforma égőképességénél fogva minden áramfogyasztónak a legmelegebben ajánlható. A Wotan lámpa a Magyar Siemens Schuckert Művek, Teréz-kört 36. sz. alatti kiállítási termében bármikor megtekinthető. Árjegyzék kapható.

— **Tűz.** Tűz volt Muravidén folyó hó 18-án délután. Három órakor észrevették, hogy Pongrácz Vincéné telken a pajta kigyulladt. A tűz csakhamar tovább terjedt s mire segítség érkezett, már a többi gazdasági épület, sőt a szomszéd Kolenics György pajtája és melléképületei is lángot fogtak. A

tűzet ugyan sikerült lokalizálni, de azért mindkét gazda tetemes károkat szenvedett. Mert nemcsak az összes melléképületek égett le, de a gazdasági felszerelés és nagymennyiségű szemes gabona s takarmány is áldozatul esett a vörös kacsának.

— **Új rend az adóbehajtásnál.** Az 1913. évi VI. tc. új rendet hozott be a IV. oszt. kereseti adó behajtásánál. Eddig ugyanis az adónak végrehajtás útján való behajtása korlátozva volt bizonyos irányban, az új törvény azonban ezeket a korlátokat megszünteti. Az új intézkedések közül a legfontosabb, hogy ha ezentúl valamely alkalmazott fizetését a munkaadónál leltikják s az illető munkaadó a fizetést mégis kiadja az alkalmazottnak, az alkalmazott adóját a munkaadón bírói úton hajlíkja be s azonkívül most már a 200 K-nál kisebb összegű jövedelmét is lefoglalják.

— **Az új okmánybélyegek kibocsátása.** 1914. év január hó 1-ére volt terelve véve az új okmánybélyegek kibocsátása. Most arról értesíti a pénzügyminiszter a pénzügyi hivatalokat, hogy közebe jött technikai akadályok miatt az új okmánybélyegeket csak 1914. év április hó 1-én hozzák forgalomba.

— December 1-én »Nimród« cím alatt Szabó Kálmán szakavatott író szerkesztésében új vadász-és versenylap indul meg. Az új lap csinos kiállításával és az összes sportágakat felölelő gazdag tartalmával hamarosan meg fogja hódítani a vadászok és rokon sportkedvelők ezreit. A december havi számokat szívesen küldi meg mutatványlagny a kiadóhivatal (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. Franklin-Társulat) mindazoknak, kik eziránt hozzá fordulnak és címeiket levelezőlapon közlik.

— **Csaló utazó ügynökök.** Bortermelő vidékek kiskereskedői köréből mind gyakrabban hangzanak fel oly panaszok, hogy utazó ügynökök meglevesztő eljárásának lettek áldozataivá. Ezek az ügynökök permetezőszere gyűjtenek megrendelőket; kettesével járnak, valószínűleg azért, hogy a becsapott kereskedővel szemben mindjárt ketten tanuskodhassanak. Eljárásuk abból áll, hogy a mesés jónak állított permetezőszere csekély próbamegrendelést tétnek, de a megrendelőt nagy mennyiségről állítják ki. A gyanútan kereskedő olvasatlanul írja alá a megrendelést és csak később veszi észre, hogy pl. 5 kg. helyett 50, vagy 500 kg.-ra szól az aláírt megrendelőlap. Jól teszik tehát kereskedőink, ha ismeretlen cégek ismeretlen utazóival szemben a legnagyobb bizalmatlansággal viselkednek és megrendelőlapot olvasatlanul soha alá nem írnak és kétség esetén aláírás előtt inkább a közséj jegyző, vagy más tanult és tapasztalt egyén tanácsát kéri ki.

— **Büvész est.** Calakutta birnevés indiai büvész ma este 8 órakor a Zrínyi-szálló nagytermében büvészestélyt rendez.

— **Falusi idill.** Zadravec József és Preleg Mihály szentmarthegyi lakosok jó egyetértésben éltek mindig egymással. Segítették egymást rendkívüli munkaidőben s egymás támogatására voltak nem egy esetben. Múltkor is így tettek, de a határmegyemiatl hevesen összeszóalkoztak. Az összekülbömbözés tetlegességé fajult. Zadravec volt a hevesebbek, aki indulatában Preleget akként költöztette fejbe, hogy a vér előntötte. Zadravec Józsefet ezért bíróság elé állítják.

— **Edelényi V. lánctánár,** az Arany Bárány szállóban tegnap kezdte meg tanfolyamát. Tango, Two-stepp és boston kurzusok külön csoportokban.

I R O D A L O M.

— **Magyarország közgazdaságának vezérférfiai.** Ilyen címmel nemcsak érdekes és a maga nemében igen eredeti munka hagyja el a sajtót. A Danubius Kereskedelmi r.-t. (Budapest, VI., Szondy-utca 93.) kiadásában megjelenő mű az ország közgazdasági vállalatának vezetőit mutatja be életrajzok és arcképek változatosa, élénk sorozatában. Minthogy e műnek nemcsak szakirodalmi, hanem informatív jellege is lesz, a »Magyarország közgazdaságának vezérférfiai«-ban hű tükre találjuk hazánk közgazdasági és hiteléletének. Joggal számíthat e mű a legszélesebb kereskedelmi és pénzügyi körök komoly érdeklődésére, mert anyagát gondos körültekintéssel, nagobára a helyszínen gyűjtjük össze s elismert szakemberek rendezik sajtó alá azt. Nem száraz életrajzi adatok felsorolására szorítkozik e könyv, hanem színes, a személyeket és közgazdasági tevékenységüket hűen jellemző biográfiákat közöl, amelyekből úgy a szociológus, mint a pénzügyi szakember értékes anyagot meríthet. A nyilvános számadásra közlelt változatok hitelképességének megítélese szempontjából megéppenséggel korszakalkotó segédeszközöt látunk ebben a munkában, mert eleven és pozitív adatokkal ki fogja egészíteni a merleghben körül bont számok alapján alkotott hitelvéleményt. Örömmel üdvözljük ezt a könyvet, amelynek közkeveltségét már most meg merjük jósolni. Szakemberek és közgazdasági írók, pénzügyi és kereskedelmi vezérférfiak közreműködésével készül a munka s így elvárjuk, hogy nívós és értékes könyvet kapunk benne. A mű három kötetben fog megjelenni, még pedig: I. Nagyvárosok, II. Kisvárosok és III. Budapest szerint felosztva. A teljes mű ára 70 K, de kötetenként is kapható. Az I. kötet 30 K, a II. és III. kötet pedig külön-külön 20—20 K-ba kerül.

— **Gisimár a magyar könyvpiac legérdekesebb regénye!** Ismeretlen, rég letűnt világ vonzó képe elevenedik meg az előtt, aki olvasta szentmarthoni Darnay Káimának, a kiváló archeologiai szakírónak, a sümegi múzeum reorganizációjának kiadásunkban megjelent érdekesítő tudományos regényét. A regény címét egyik hősnőjéről, Gisimártól kapta. Ázsziából, az emberiség bölcsőjéből kiinduló bájos történet keretében mondja el a szerző, hogyan éltek, vadászak, halásztak, temetkeztek, házastalnak kőkori műveltségben élő őslakóink. Miként tört út Krisztus előtt kétezer évvel Somlyó, Csaba, Tarkány és Sümeg őstépein a magasabb bronzkori műveltség. A Gisimár az első magyar nyelven írt óskori regény, mely oktatja és kedvesen szórakoztatja olvasóját. Nem is hiányozhatik az iskolák, társaskörök, kaszinók könyvtárából. Helyet kér magának az uriaszony szalonjában épen úgy, mint a művelt férfi iróasztalán. Élvezettel olvassa mindenki, akit érdekel az ősember, kinek életét a vele született emberi ösztön irányította. A merített papírra nyomott, korhű címképpel ellátott és 10 ívnél nagyobb óskori regény ára bérmentes küldéssel fizve 3 K, díszes vászonkötésben 4 K. Megrendelhetők postautalványon a mű kiadóhivatalában: Somogyvármegye Nyomda- és Lapkiadó Részvénnytársaság Kaposvár.

— **A Vasárnapi Újság** pompás képek sorozatát közli a gödöllői királyi kastélyról, Sándor Erzsébről, Beöthy Zsolt egyiptologiai gyűjteményéről, Manheimer Gusztáv festményeinek kiállításáról, az exlibris kiállításról, Greguss Ágost szobrának leleplezéséről, a katolikus naggyűlésről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Lakatos László regénye, Szini Gyula novellája, Papp Zoltán verse, Grazia Deledda regénye stb. Egyéb közlemények: cikk és képek a Mondolat megjelenésének századik évfordulójáról, gróf Festetics Géza új alagármerter arcképe s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A »Vasárnapi Újság« előfizetési ára negyedeven öt k o r o n a, a »Világkrónika«-val együtt hat k o r o n a. (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora tam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ošna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Suradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SANDOR.

Štala po zimi.

Nekaj mora dober i spameten gospodar paziti po zimi? Najpredi i najbolje pazi nato, da se mu marha ne prehladi. Štalu na zimu tak treba složiti, da je marhi nē zima nutri.

Gori na štalu svekšinomama slamu ili sēnu namećeje, od jedne tsrani je to sgodno, jerbo krmu smirom prerukaj imamo i kad ju nucamo, taki se more doli nahitati u senik, od druge strani pak je to zato sgodno, jerbo veliko toplinu derži i stēm blagu brani od zime. Okolo stalnih oblokova slamnate vence namećemo, da nad reške zima neide u štalu i da veter snega ne napuha nuter. Stalna vrata dobro se moraju zaprati i onda po veliki zimi dobro je odspoda nekoi spop kuruzinja hititi, da stēm preprićimo mrzli zrak u štalu sijati. Teliće i od dvē leti mlajše marše nēje smeti ravno kre vrat ili pod oblok spraviti, jerbo predi prezimi i predi se prehladi, kak stareše.

Veliku brigu treba imeti, da je štala navēk čista. Vu nećistoći predi sbeteža marše i predi zavušivi, toga pak se moći braniti sćistoćom. Vu grdoj nećisti štali je takov nevugodan zrak, da nas odmah suze polējeju, kak nuter dojdemu. Razmi se, da to samo naškodu more biti živinčetu. Vu takvoj štali siromaško živinče teško diše i nemore dugo vremena zdravo ostati. Sbetežnim maršetom je navēk već brige, kak zdravim, pak zakaj bi to brigu imeli, ako nam je nē potrebna.

Smrdeći i nevugodan zrak samo u takvi štali more biti, gde je gazda nemaren

i celi tjeden ne zesnaži vun gnoja, gde gnojšćica nemore taki po kanalčeku vun steći. K tomu pak, ako se dosta nastela ne meće pod marhu i marha je presiljena cēle dane u gnoju stati i ležati. Takov gazda nesme se ćuditi, ako mu na živinu svakojački betegi hodiju.

Vu takvim položaju skvariju se pažli i negda tak obsepavi marše, da skrom već niti stati nemore. Štala svaki dan se mora posnažiti, dobro nastroi i nēje smeti dopustiti, da voda na dane stoji nutri.

Poleg toga nēje smeti pozabiti, da se štala svaki dan dobro mora zraćiti. Najbolje je onda provjetriti štalu, kad marhu napajale prizdencu, to n.kaj ne škodi, ako se ovo vrēme štala malo shladi. Dober zrak više hasni, neg pak škodi ona zima, koja vu ovim vrēmenu u štalu vudri.

Po takvi okrajini, gde neimaju dosta slame za nastel tam je i zlistjom moći nastirati, samo nato treba paziti, da se to svaki dan premeni. Hasnovito je i to, ako se na dan višeput gnoj vun hiti, nastel pak se nalepe, da se i odspoda more posušiti podanu, jerbo podanu marha i tak ne leži.

Jesu mesta, gde tak hoćeju toplinu vu štali zadržati, da svaku luknjicu zatekneju k tomu pak i obloke. To nēje dobro niti zdravo, kmićna štala je nē zdrava. Vu takvi štali se hitro moreju svakojački bakterijami zapovati k tomu pak naprišer telići ili žrebići nemoreju se razviti, neg gingavi ostaneju.

Štala tak mora složena biti, da se gnoj ne meće pred štalu, neg odzaja. K tomu pak paziti treba, da štala ne ma propuh. Vu

takvi štali i poleg velike pazljivosti, jako lahko se prehladi živina.

Kad je izvanredna zima, dobro dene živini, ako ju s nekakvami pokroci ili starem plaftami pokrijemo, da jim je toplo. Nēje smeti pozabiti, da vu veliki zimi marše puno više more pojesti, ravno zato vu takvim vrēmenu nēje smeti skrmom šparati. Sviščoga to su one stvari, na koje gazda pozimi paziti mora, ako hoće, da vu marha nē sbeteža i da zdrava ostane.

Iz orsačke hiže.

Vu orsačkoj hiži su 12-ga o. m. počeli ablegati razpravu o novim stamparskim zakonu. Skoro sve političke novine i ablegati protivnih strankah su proti ovomu zakonu delali. Vlada je za to predložila novu zakonsku osnovu o štampi pred orsačku hižu, ar nekoje novine nisu poštuvala veru, domovinu, familiju pošćenje drugih ljudih, nego su pisale, da čim vekše škandale pred čitatelje doneseju, pak nisu marale, da svojimi člankami bantuju druge ljudi. Novi zakon bude strog ne samo prama pisatelju člankah, nego prama uredniku i štamparu.

Vu interesu novog zakona su govore držali Hegedüs Kálmán ablegat i Tisza István grof minister-predsednik, proti zakonskoj osnovi su govorili: Vazsonyi Vilmoš i grof Apponyi Albert ablegati. Na predlog ministarprezidenta Tisza Istvana grofa je orsačko spravišće zaključilo, da budu u ovoj zakonskoj osnovi samo za nekoliko dnevih dalje se razgovarjali i to sbog toga, da imaju ablegati više vrēmena se premišljavati od

II. Samo skrivljeno siromaštvo.

U krćmi u Dugovcu jednom selu nedaleko Razsipnišća, tam gde cesta kraj potoka Rakovca u svetu Nevolju vodi, tamo sedi više ljudih zajedno te piju novo vino i psuju koliko je samo moguće na skupa lieta, kak je šćibra danom'ce sve veća i veća, a žetva sve gora i gora, a diece sve više i više i . . . kak već u obće nikaj nedostaje.

Njihovo jadikovanje je ravnić stranom opravdano i prijatelju puka samomu mora srdce krvariti, kad mora gledati, kak seljački posied jedan za drugim propada, a jedna obitelj bude za drugom iz svojega imetka van na ulicu hitćena.

Ako si prijatelj puka želi bogatim postati, to si u istinu samo zato želi, da bi onda mogel nevoljnim pomagati.

Jer to mora božanstveno ćudstvo biti, punimi rukami pomagati i tako žuhke suze neskrivljene nevole posušiti. Takove čine bilježi angel zlatimi slovami u knjigu života. Dakako, svima pomoći, — i onem, koji su

si sami svojomu siromaštvu krivi, to nemože nitko

Takovi anda su i oni tamo u Dugovcu u krćmi sedēći ljudi, koji ali to, da krivnja na njih leži, neću uvidjati niti priznati.

Prijatelj puka si najme misli, ako je nevolja na toliko mah preuzela, da već niti za šćibru nije moguće zmagati, onda Dugovćani nebi trebali po delatnih danah na vure dugo po krćmah sedeti litru za litrom črez pozirake prelievati, dok njihova dieca doma za kruhom kriće, a tiesno iztrošene žene samo da neoslape od plaća, jer se je u pivnici mast izašla, a u komori nenajde miš niti praška mele. Novci, koje krćmar u žep spravlja, bi se na mnogi hlebec kruha došli, a suze zahvalnosti u diećim očima bi im zato bil veći i ugodniji užitak, nego je potmajno krćmarevo podsmiehanje, kad svoju žetvu obavlja.

Takajše bi mogel svaki on, koj ima doma puna kuća nevolje, svoje vrēme na bolju stvar upotriebiti, i — pak makar i ter kak malo — ipak nekaj prinasti i popravljati u kući, štali i na polju. Nekaj za čistiti i popravljati se uvijek zmaže, ako

samo tko oči odpre. Konačno je i pak bolje, ako i ne puno bolje, mangovati, nego razprudi, doma pri ženi i dieci sedeti nego pri krćmaru si požiraka prati.

To bi si morali Dugovćani promisliti! Onda mozbit nebi tako zlo stalo timi izdatki naprama primitkom.

Ali Dugovćani, oni ne daleko od Razsipnišća, oni samo pijančuju, loću bez miere te se kartaju za skupe novce, a kad im onda vino i karte vudre u glavu, onda su oni prav veseli te pievaju ili da bolje rećeni rućiju onu po vragu komponovanu pjesmu, kojom se obiestno hvale pijanci lumpi i skitalice, a izsmiehavaju ćedni i bogobojeći ljudi

Onda se prav komponista te pjesme od veselja i smieha po zemli vala, a dobi angel, koj iz te halabuke pijancev, jadikovanje ženah i plać gladne diece van ćuje, pokrije rukami obraz te plaće.

III. Ćudnovate flake.

Brat Kramarov je beteguval na norosti pijancev. To je on sobom donesl iz Italije, gde je vino jeftino, a ćesto obdržaval doma,

ovoga zakona, ar ablegat grof Apponyi je vu svojem govoru vladi na oči hitil, da osnova za štampu nije dosta za razpravu pripravljena bila.

Meseca novembra 13-ga su vu orsačkoj hiži izrekli, da se letos nebudu varmegjinski podžupani, veliki sudci i drugi činovnici izabirali, nego bude se jim služba na jedno leto podugšala, dok novi zakon izreče, da varmegjinske činovnike bude vlada imenuvala. Govore su držali Rakovszky István i Szabó István ablegati i Tisza István grof, ministerpredsednik.

Meseca novembra 14-ga se je razpravljalo o povekšavanju plaće občinskih notariuša. Proti osnovi je Szabó Istvan govor držal. Vermes Zoltán, Hajós Ferenc i Cserni Károly ablegat i Sándor János minister su za novi zakon govorili. Nas osobito govor gosp. Hajós Ferenc zanima, koj je čakovečkog kotara ablegat. Dr. Hajós Ferenc je vu svojem govoru predstavil, da niti jeden činovnik neima toliko posla, niti pak toliko odgovornost, kak notariuši. Vu občini notariuša s pukom ima posla od njegov rodjenog dneva do smrti. Trud dobrog notariuša nije moći uaplatiti. Svakomu činovniku, svećeniku i učitelju se je plaća poboljšala, samo notarjušem se nije i zato svoju hvalju izrazi prama vladi, da je i na dobrobit notariuša mislila, kada je o poboljšanju njihove plaće zakonsku osnovu pred orsačku hižu donesla.

Orsački zastupnici su s odobravanjam prijel govor dra. Hajósa Ferenca.

Po govoru medjimurskog ablegata je još Sándor János minister nutrašnjih poslov govor držal i takaj preporučil orsačkom spravišču, da se zakon o poboljšanju plaće notariušov primi. Na kaj je orsačko spravišće izreklo, da se plaća občinskih notariušov povekša i to onak, kak smo mi vu našim novinam već tri tjednov javili. To jest, one občine, koje nebudu mogle iz svojih dohodkov povekšati plaću notariuša, budu od orsaga pomoć dobile.

Meseca novembra 15 ga i 16 ga su opet napre vzeli zakonsku osnovu štampe. Osnovu je dr. Kenedi Géza orsački zastupnik

preporučil orsačkomu spravišču. Govore su držali još Balogh Jenő minister pravosudja i Springer Ferenc ablegat. Odluku o zakonu štampe još nisu izrekli.

Orsačko spravišće je zaključilo, da bude od 17-ga novembra počemši podugšalo svoju sednicu i to od desete vure prepoldan do desete vure popoldan budu spravišća trajala, da budu cim više posla mogli obaviti.

M.

Prikazi balkanskoga boja.

Moći si misliti gde se takov neobtesani puk pobuni, kakov na Balkanu zivi da tam ne samo da se strahovitne krvološnosti dogodjaju, neg i takove nečimurnosti, kakve samo divja živina more načiniti. Da bolje prerazmimo kakov boj je bil na Balkanu, to moramo znati, da cil je ne bil boja zadobiti, neg neprijatelja skoreniti, sfondati. Tak skoreniti, da od neprijatelja jeden clovek neostani, da svaki od podjeditelja more zemlje i hižu dobiti. kaj je svakomo obećano bilo pred bojom. Drugi cil pak je to bil, da zavzeta zemlja toliko hasna bude nosila, kaj se bojni stroški namestili moreju.

Srbi, predi kak su kam vdrli, napre su poslali nemilostivne divje bande, koje su tamošnjega naroda porobile, ljudstvo potukle i občine požgale. Vu divjim smehu su vužgali na obitelj hižu i neje se jim srdce smilovalo na strahoviten krič i plač, koj se je s med plamna čul. Zabadau su sgoreče hiže ženske i deca kleuč prošili za milost, pomilovanje neje imel nišči. Nisu proti muzkarcom tirali boja, neg proti starcom, decom i ženskam. Komu pak se ne gene srdce na plač i prošnje dece, on je zaistino divjo živinče. Neje bila razloga nikakva med bandami i med soldatijom. Soldati su ravno tak odrezali vuha, nosa, ruke onomu kojega je nesreća jim vu ruke dala, kak su i bande žive ženske, decu i starce ogulile iti na količ nateknule. Kad su već vpešali čepati naroda, skup su ga natrali i štuki su njanjega strélali. Postane pero, jerbo nemore spisati sve one grozote, koje su ovi divjaki vu XX. stotini na Balkanu načinili. Albanci su najviše terpeli. Pod tursku zapoved su

spadali, ali drugač su slobodni bili. Nisu bili s oružjem tak nadeljeni, kak su srbi bili, štuka pak su niti jednoga ne imali i tak nisu bili mogući proti srbskim bandam se braniti, neg su presiljeni bili med pečinami i po šumah se skrivati, skitati. Občine, koje su širom razmečene bile, sve su srbi poredu požgali. Pripetilo se, da jedna srbska kompanija vu jedno malo albansko selo je došla trudna i gladna. Sve su spoiskali ali ne su taki vužgali občinu, jerbo su tam steli prenočiti. Nigdi su nikaj ne našli, jerbo stanovnici su sve sobom med brege odnesli ili pak skrili. Vu jedni mali kolibici su itak nekaj našli. Jedna stara ženska je betežna ležala na postelji. Čerka ju je dvorila, koji je muž bog zna gde vojuval proti srbom. Čerka je imala jednoga pet lét staroga deceta. Strahom su čekali, kaj se bude s njimi pripetilo. Pripravni su bili vumreći. Jedenput se samo odpreju vrata i predjimi stoji jeden srbski officir, zanjim pak četiri pet soldatov. Officir zakriči:

— Što ste?

— Vidiš, da smo albanci.

— Albanski psi! Gde pak ga vas više?

— Skriti su med brege.

— Strašivi psi!

Ženski se obraz začerleni na ove reči, hoće odgovoriti, ali zamagadi si i tiho ostane.

— Zakaj ste vi tu ostali? Mortig ste spioni?

— Nismo spioni, mati mi je betežna, sobom sem ju ne mogla odnesti, ostavili pak sem ju ne štela.

— Daj jesti!

— Neimam.

— Lažeš kusa!

— Za neprijatelja neimam!

Lajtnand je na kratkoma zapovedal soldatoma, da naj tak dugo je tučeju, doklam povēju, kam su sranili živiša.

Soldati su divjo se hitili na žensku, ali predi kak ju bi bili bantuvali, ženska je pregovorila.

— Nebantuje nas, povém gde je.

— Gde?

— Za hižom su dva orehi. Pod vekšim je jama, tam je meso i kruh.

Soldati su kak nori leteli i odmah su našli povedano mesto i vtek su počeli zdrti, Officir se je sel vu sobi i počel je pušiti. Jedenput pregovori:

— Daj vodu! Ali sama moraš predi piti, drugač budem misli, da je zagiftana.

Ženska je postuhnula zapoved.

— Daj i detetu!

Ženski su suznate oči nastale, ali zato je i dēte napojila. Zatem je lajdnanit pil.

Za kratko vrēme dēte veliki krč dobi.

Kad je to lajtnant spazil, taki je zaručal!

— Poveč kusa, da je voda zagiftana bila!

— Istina je! Meso i kruh takodjer je zagiftano.

Taki su je na falacke scēpali. Ali niti od srbov je ne jeden živ ostal. Tak su vojuvali na Balkanu.

Zakaj su srbi tak veliki psi bili? Morebiliti su turcini to si zaslužili? Ne su! Turcin je miren narod. Turcin ako vure nekomu jako zločesto želi, onda ga stēm prekuno: »Imaj hudoga suseda!« To jim je najvećka kletva.

Bulgarci i srbi samo polje su steli zadobiti. Znamo, da bulgarci dalko vu tuđu zemlju odideju, tam zemeju za drage peze zemlje na rendu, bez loga nemoreju

gde je vino skupo. Na taj način mu je u kratko poslo za rukom njegovo otčinstvo i materinstvo kroz požirak pretočiti te si pamet u vinu i žganici vtopiti, a sad je moral iz bratove milosti živeti. Po selu je divljim pogledom simo tamo letural a u glavi su ga obhadjale samoubojne misli tak, da se je moralo na njega paziti: da si kaj neučini.

Jednog dana, kad se je sieno spravljalo, bili su svi Kramarovi na sienokoši, a jedan šoštar iz sela je preuzel pazku vrhu Kramarovoga pijanstvom obnoreloga brata. Šoštar je sedel na guvnu te je klopal podplate i bil je dobre volje, a obnoreli Kramarov brat je stal na vrata od guvna naslonjen, te je mrko gledal pred se dole na pod.

Ali na jedan krat se odšulja i baš u hipu, kad je šoštar potegnul, baš onak posteno iz polične flaše, koju mu je norcov brat napunil za čuvanje brata, plusne norc u potok tekućim nekoliko korakah za guvnom.

Šoštar nebudi lien, metne pazljivu flasu na stran, odbieži do potoka pograbi utapljajućega se norca za lasi, potegne ga gromovitom kletvom iz vode, te ga onak, kak

miša mokroga postavi na guvnu kraj sebe, pri guvnskih vratih.

Ali taj siromaški norc je bil, uzprkos mrzloj kupelji, dosta samovoljen, te je svojega plana za samoubojstvo u svojoj glavi dalje koval i promišljal.

Pošto je na jedan krat, onak razgledajući se, opazil nad svojom glavom u vratni stup zabitu željeznu kvaku, koju je presudil, da će ga zdržati, vzal je iz žepa vužinca te se posve mirno za tu kvaku obesil, a šoštar, koj po svoj prilici nije praha znašel, gledal ga je mirno i pustil ga je činiti po volji.

Kad je norcov brat Kramar pod večer iz sienokoše domov došel, te si brata obešenoga našel, zrušil se je psokvami na šoštara, zašto najme nije bolje mu na brata pazil; ali je šoštar odgovoril, da je on videl, kak je brat dielal pripreme za obesiti se, ali on tomu nije nikakove važnosti podaval, niti ga u tom pričiti hotel, jer je za stalno držal, da pošto je bil sav moker, se sada hoće na sušenje obesiti, pak ga je pustil...

Em. Kollay.

zivoti. Tak su svigdi predi pozvedili sto ima vise zemelj. One su spoklali. Ali ne samo one. Zaklali su decu i zenske, da je ne nikakov odetek ostal. Srbi su naprimer vu jedni obcini zenske, decu i starce skup navezali, spetroleumom poljali su je i onak vužgali. Svi peklenski vrugi bi se bili mogli dojtji vucit na Balkan, kak je treba cloveka muciti.

Opet vu drugi obcini sprv stanovniku su spolovili i vu cirkvu zaprl. Tri dni su jim ne dali jesti niti piti. Cetrti dan, kad su siromaki vec strahovitno kričali od velike muke, onda su se jim smilovali i vužgali su cirkvu. Svi su živi zgoreli, ali baram strahovitnih mukah su se rešili. Tak su sturcini delali vu ime keršćanske vere.

Drugi balkanski boj je još groznesi bil, kak prvi. Prveši prijatelji posvadili su se nad plienom i kak divje bestije su leteli jeden na drugoga. Kad su bulgarci vidli, da nazat se moraju poteći med svoje hatare, više ne su se smilovali niti oni nikomu. Koga su samo vu ruke dobili, ruke noge su mu odsekli, nosa, vuha, vusta odrezali, oči vun spehnuli, jezika vun vtrgli i či je još živel, živoga su rezporili i svega spikali. Srbi su još bestijalnesi bili. Oai pak su najrajsi na bulgarske pope vadasili. Koj jim je vu ruke došel, njega su velikim veseljom na križ rezpeli i kad su vu lepoti dosta na gledali, nanosili su drva okolo križa i vužgali su, da se na križ rezpeti živ moral speći. Grki su takodjer ne bili bolši niti od jednoga, niti od drugoga.

Kad su srbi vu jednu ili drugu obcinu došli, prva reč jim je bila skim su se zšiti bil on mladi ili stari, pučka ili zenska: — Para — para! (Peneze, peneze!) I kaj je samo što imel, peneze ili druge vredne stvari, sve su zeli i nazadnje s med sto stanovnikov devetdeset i devet su zaklali. Vnožina nedužnoga ljudstva su sfondali.

Kaj su sve ženskami, s pucami delali med kojemi su sedem, osem let stare pucke bile, to pero nemore spisati. Zenske su do gologa slékli, tak su je preganjali po vulicah i kad su svoji bestijalni želju zvršili, cecke su jim zrezali, črvo rezporili i onak su je nakli vu prahu ostavili vu veliki muki, doklam se jim je tužna smrt smilovala. Vragi vu pektu su angeli protli ovi divji živini.

Pak Austria-Magyarska skorom bi bila morala stoni marhom se vu boj pustiti. Vredni bi bili, da bi je bila Evropa strogo kaštigala, ali itak zahvatni moremo biti, da nas je ne ta dika postigla, da su naši junaki ne morali proti takvi živini vojovati. Morebiti, da dojde vréme, kad jim napláceno bude sve ono, kaj su proti albancom i proti mohamedanom zagrešili. Koliko ljudstva, koliko vrednosti se je vu ovim boju uništilo, za vezda još neje znati i još neje moći preračunati. Dojde vréme, kad se sve bude vun zišlo.

KAJ JE NOVOGA?

— **Ferenc Ferdinand vu Englezkim.** Ferenc Ferdinand minući tjeden vu Englezkim se zaderžaval i svojom ženom Zofia nadhercegovicom. Na čast njegvo velika vadasija je bila vu Dukes zvanim zvernjaku, koj je na čelim svétu najglasovitneši, jerbo tam se najde najviše facanof. S Ferenc Ferdinandom je sam englezki kralj bil i Teck, Rozbrughe hercegi. Čeli dan je deždž išel, ali vadasi su ljam do večera sderžali. Po

vadasiji je večerja bila vnoči do jedenajste vure. Pod večerjom su nikakve napolitnice ne bile.

— **Kossuth Ferenc je betežen.** Kossuth Ferenc je hitro beteg vu postelju hitl. Prehladil se je i za par danov je tak ostabil, da su več mislili sad mu bude zadnja vura došla. Kad mu je več veliko zlo bilo, telegrafirali su po brata vu Taljansku, koj je na telegram taki doma nastal i od poltam je smirom pre betežniku. Doktori su dan i noč okolo njega i pokchod neče nikaj jesti, podsiluma ga hraniju. Sad mu je več malo bolše.

— **Főišpan vu Zagreb.** Dr. Sipeki Balás Zalavármegyeje főišpan, poleg obećanja ov mesec 8-ga od putoval je vu Zagreb, da pohodi dr. Bauer Antal nadbiškup koadjutora. Nadbiškup ob jedenajsti vuri je prijel gori főišpana i na njegov čast je obeda dal. Popoldan su skup hodili varaša pregledavat.

— **Vu ženski opravi.** Minući tjeden prema Becsu je putovala jedna mlada puca. Kad su vu Becs došli, začudili su se putniki, da se puca preobrnuła na dečka. Putniki su prejavili taj dogodaj i mladoga junaka su v Becsu vlovili. Tam je povedal, da se Smelisch Andras zove i devetnajst let je star. Pred stelingom je štel vu Ameriku vujti i da ga nišči ne spolna vu sestrinu opravu se je oblékel. Zaprlil su ga.

— **Štel je sfondati obitelja.** Dercsenyi Ferenc 56 let star honvédski kapitan više vremena je smirom tužen bil. Nazadoje su ga vu jeden sanatorium spravili, gde je šest tjednov bil. Minući tork su ga pustili dimo. Kad je vu Győr došel k svojem obitelju, jeden dan je miren bil. Drugi dan na večer opet je počel bloditi. Zel je revolvera, vrata je zaklenul i štel je céloga obitelja sfondati. Na veliki krič su susedi vu sobu vdrlil, ali ne su nfalli nesrećnoga cloveka prijeti, jerbo je počel strelati. Vu najvešjoj sili došla je soldačka patrola i sve likom teškoćom su ga preobladali i revolvera zeli. Nesrećnoga kapitana vu Budapeštinsko ludnicu su spravili.

— **Zaklani poljodelavec.** Iz Mármarosszigeta pišeju, da su tam v tork vjutro Nosza Fedor poljodelavca mrtvoga našli na putu. Nepoznani razbojniki su ga zatukli i odnjega par jezer korun porobili. Nepoznate počinitelje žandari išeeju.

— **Pred venčajom.** Dr. Nagy György lugoski podnotariuš minući petek vu srce, onda pak vu zube se strelil i odmah je vumrl. Mladi clovek je mladoženja bil i vnedelju bi bilo moralo venčanje biti. Zakaj se je skončal, to neje znati.

— **Berzenska vadasija.** Vu Somogy varnigiji stoji Berzence zvana obcina, gde herceg Festetich Tassiló krasen kaštelj ima. Desetoga i četirinajstoga su tu obderžali navadne jesenske vadasije. Ova vadasija je tak svako leto na glasu, da magnatusi koji su pozvani, komaj čekaju onu vuru kad se vadasija započne. Več šest let da je svako jesen na ovi vadasiji nazočen bil Ferenc Ferdinand i njegva suproga Hohenberg Zsófia nadhercegovica. Letos takodjer su se opravljali na vadasiju, ali zadno minuto su morali odpovedati, jerbo su silno morali vu Winsdorf iti, da pohodiju englezkoga kralja. Kak navadno, tak i letos puno magnatusov je bilo na vadasiji. S vun hižnoga gazde Tassiló hercega nazočni su bili: herceg

Pálffy Miklos, herceg Hohenlohe Gottfried, grof Szécheny Dénes, grof Festetich Vilmos, baron Inkey József, grof Eszterházy Móricz, grof Weinkheim László, herceg Fürstenberg Károly, herceg Windisch-Grätz Károly i grof Festetich György. Prvi dan su strelili 562 zajcov, 1267 facanov, 93 kokoških, deset šnepfov i jedno lisicu, sve skpa 1933 komadov. Drugi dan 144 zajcov, 4371 facanov, 53 kokoških i tri šnepe. Dva danov su sveskupa strelili 6694 komadov.

— **Skočil je vu Dunaj.** V sobotu okolo polnoči iz Lánchid zvanoga mesta hitro je jeden mužkarec hitil se vu Dunaj. Na veliki krič su bližnji ribari i jeden policaj vu čun se seli i žurili su se, da obraniju nesrećnoga cloveka. S vun ovih Salgó Jenő i Schwarz Náthán samo tak obledeni su se hitili vu mirzo vodu i pivali su za umornikom. Za par minut su našli nesrećnika, koga su potlam branitelji k sebi dotirali i vu špital odpeljali. Nesrećni clovek više tjednov je ne mogel nikakvo delo dobiti i poleg toga vnogo je gladuval i stradal, zato je odlučil, da se skončal bude. Salgó Jenő koj je jedne fabrike činovnik, obećal je siromaku, da odmah ga vu fabriku zeme, kak malo odsdravi. Vu vodi se je prehladil i sad nekoji tjeden mora vu postelji ostati.

— **Ferdinand bulgarski kralj zahvalil se bude.** Balkán zvane novine višeput su to več rezglasile posvetu, da Ferdinand bulgarski kralj zahvalil se bude. Sad »Daily Mail« zvane rimske novine takodjer od toga pišeju i potvrđuju glas. O.e novine tak pišeju, ako Austria-Magyarska vu težkim položaju slojećega kralja nebude sešlom jakostjom podpirala, onda više nebude išel kralj nazat vu Szofiu. Ako bečki put nebudemo na nikakvi hasen, onda se za Boris sinovu volju zahvali. Boris koj je starovec, jako je povoljen célomo orsagu. Ghenadiev bulgarski soldački minister veliki govori je držal, vu kojem tak veli, da odmah, kak su bulgarski šeregi do Csataldzae došli, taki bi bili morali s turčinom se pomiriti, jerbo onda su bulgarski regimenti još ne bili tak smučeni i dosta municije su još imeli. Drugač pak za onu vréme niti Srbija, niti pak Grčka nebi se bila tak proti jim podufala. Po čelim orsagu tak buntajo ljudstvo, da Ferdinand je kriv, da su vu drugim balkanskim boju prepali.

— **Tri pljuske i revolver.** Csaplár Sándor Ganz fabrike paler novembra 12-ga se vu Budapeštu na jedno električno mašinu sel. Za njim su išli Oroszki János, Kiefer Károly i Bottló János Ganz fabrike težaki. Kad je na prvi mesti postala mašina, doli je stupil Oroszki János, ali predi je dobro pljusnul Csaplára. Na drugi postaji doli je stupil Kiefer Károly, ali i on je predi Csaplára pljusnul. Na tretji postaji spravlja se doli Bottló János, ali predi kak bi bil doli zišel i on je jedno pljusku dal paléru. Csaplár se vezda več tak resrdil, da je zel vun revolvera i strelil je dvaput na težaka. Obedve kuglje su trofile i Bottló je drugi dan vumrl. Csaplár Sándora su zaprlil, ali drugi dan su ga vun pustili, jerbo su svedoki tak valovali, da se je moral s revolverom braniti.

— **Katastrofa dece.** Vu Boj obcini sedem dece se igralo pod bregom. Jedenput se zrušil i sve sedem je zarušil. Ljudi su taki došli napomoć, ali doklam su je odkopali več su svi sedem mrtvi bili.

Gabona árak. — Clena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	18 00 —
Rozs elsőrendű	Hrz	14 00 —
Árpa	Ječmen	13 20 —
Zab	Zob	13 00 —
Kukoricza	Kuruza suha	12 10 —
Fehér bab új	Grah beli	16 20 —
Sárga bab	• žnti	12 50 —
Vegyres bab	• zméšan	12 20 —
Kendermag	Konopljeno seme	17 50 —
Lenmag	Len	18 50 —
Tökmag	Koščice	24 00 —
Bükköny	Grahorka	14 00 —

Sirolin
"Roche"
orvosilag ajánlva a légzőszervek
mindennemű megbetegedése ellen,
tüdőbetegségek,
gégehurut,
szamárhurut,
gyermek görvélkórja ellen.
Kapható minden gyógyszerárban.
Egy üveg 600 g. tartalommal.

Kiadó lakás.
Árpád-u. 3. sz. ház I. emeletén
egy három szoba, konyha
stb. mellékhelyiségek-
ből álló lakás
kiadó
UGYANOTT FÖLDSZINT
IRODAHELYISÉGNEK AL-
KALMAS 2 SZOBA KIADÓ.
Jövőbbről a papuk kiadóhivatalában.

„Hungária Bank“
részvénytársaság Budapest, IV., Koronaherceg-utca 13. szám.
Legelőnyösebben kamatoztat takarékbeté-
teket könyvecskékre és folyószámlára. Ga-
bonaneműeket, takarmányfeléket a legelő-
nyösebben vesz és elad bizományban.

Üzletmegnyitás.
*Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására
hozni, hogy tegnap Antonovics József úr Deák-utcai házában
közvetlen a mészárszék mellett*
fűszer- és csemege üzletem
megnyílt.
*Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását,
kötelességemnek fogom tartani igen tisztelt vevőimet úgy mint az-
előtt, ezentúl is szolidan kiszolgálni.*
Kiváló tisztelettel:
MRÁZ.

Hirdetmény.
A Csáktornyai Tárházak R.-T. helyiségében
1. hó 26-án (szerdán) délután 2 órakor
13840 számú tétel alatt fekvő Spo 10107 kg. rozs
13841 " " " " " " 10336 " "
13883 " " " " " " 10113 " "
13884 " " " " " " 10087 " "
13904 " " " " " " 10113 " "
13907 " " " " " " 10180 " "
összesen 61026 kg. rozs
és 797 darab üres zsák a legtöbbet ígérőnek készpénztizetés
ellenében hivatalos árverésen eladatik.
Csáktornya, 1913. november 21.
Csáktornyai Tárházak R.-T.

Sürgöny!
A foltó hó 25 iki országos vásár alkalmával Deutsch Jenő ARANY
BÁRÁNY szállójának emeleti termében nagy választékú
női-, leány- és gyermek confectiont és szörmeárut,
férfi- és gyermekruha különlegességeket
állítok ki, melynek meglekintésére a nagyérdemű hölgyközönséget
ezennel meghívom.
Szolid olcsó kiszolgálás!
Tisztelettel:
Sparing A. Kálmán :::: **Varaždinról.**

Wotan Lámpa
A legjobb és a legtartósabb drótzálas lámpa.
Huzatt drótzááll 75% árammegtakarítás.
Kapható villanyvezetési Bizletokban, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-kört 36. Gyár-utca 13.

Progress egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotice
vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papírkereskedésében Csáktornyá

A Királyi Pál-utcában, a Pénzügyőrség szomszédságában levő volt Szomi-féle ház

eladó.

Ajánlatok akár írásban, akár szóban, **1. é. december hó 6-áig** nyújtandók be a Csáktornya-Vidéki Takarékpénztárnál, ahol a bővebb felvilágosítások is megadatnak.

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

vapna.

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz naj-falešu cieniu. Koji treba cieli vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razciepana suha bukova drva i lapora na vagu.

Egy jó erkölcsű fiú

mészáros tanoncnak

azonnal felvétetik. :: Bővebbet a kiadóhivatalban.

CSÁKTORNYÁN, a zalaújvári utcában (alaktanya mellett) levő házam, továbbá a Kisszabadka vasúti állomásnál levő házam (3 hold belsőséggel) és 30 hold szántóföld

bérbe — esetleg eladandó.

ÖZV. DEUTSCH EDÉNÉ
Kisszabadka.

HIRDETÉSEK

FELVÉTTETNEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

A tisztelt hölgyközönséget értesítjük, hogy Nagykanizsán, Kazinczy-u. 1. sz. alatt levő **dívatáru üzletünket felosztatjuk.**

A közeledő karácsonyi és újévi bevásárlások ideje elérkezett, mindenki saját érdeke ellen vét, ha a kedvező alkalmat elmulasztja és a szükségletét, addig míg a készlet teljes, nem nálunk szerzi be.

Az egész árukészletet kiárusítjuk, u. m.

Téli és nyári női ruhakelmék: Grenadinok gyapju szövetek, flanellek, pargetok, ruhavásznak, kartonok, batisztok, selymek.

Vásznak: May és Hofeld, Wein Károly és társa valódi rumburgi, illetve szépeességi vásznak, Schroll féle sifonok, Regenhart és Raymann-féle Damastárak.

Női fehéreműek: Schostal és Härtlein cs. és kir. udvari szállító cég által készített női ingek, Corsetták, bugyik és hálóingek.

Szoba és futó szőnyegek: különféle Pelüch, tapasztri és jute futó szőnyegek. Az összes szőrme-árak, nap és esőernyők, valamint számtalan itt fel nem sorolható cikk.

Szíves látogatást kér teljes tisztelettel:

SINGER JÓZSEF és társa Nagykanizsa. Kazinczy-u. 1.

Bámulatos olcsó árak.

Himalája, Velour, Ratine, Cottlein kelmék ezelőtt K 14, most K 5-95, angol kosztüm kelme ezelőtt K 11, most K 3-75, sima kelme ezelőtt K 4, most K 1-98, mosó grenadin ezelőtt K 2-50, most K 1-40, francziakarton ezelőtt K 1-20, most 70 fillér, mosó kreton ezelőtt 85 fillér, most 32 fillér.

A Budapesti Hosztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

szövetkezet

mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, Budapest, VII. József-körút 28. (Békkocsis-utca sarkán). Budapest, VIII. Üllői-ut 18. állandó

lakásberendezési kiállítása

nyitva reggel nyolc órától este nyolc óráig. :: Beléptidj nincsen.

Egyenruhák

tisztek, katonai hivatalnokok, önkéntesek, vasuti- és postatisztek, tűzoltók, erdész-tisztek, pénzügyőrök és mindenrendű egyenruhát viselő testületek részére a legjobb és legegységesebb kiállításban.

Kropatschek fegyverek

A magas kormánytól több ezer katonai fegyvert vettünk át, emélfogva ezen kitűnő fegyvereket rendkívül előnyös árban szállíthatjuk és pedig:

TILLER Pompás polgári ruhák
MÓR ÉS TÁRSA
csász. és királyi udvari szállítók
Budapest, III. ker., Váczi-utca 35

DISZMAGYAR RUHÁK, legszebb libériák.

1 db teljesen jó Kropatschek esondórési fegyver 20 K, 1 db szebb fegyver 25 K, 1 db ideális szép fegyver 30 K, 1 db Kropatschek szouron 1 K, 1 db fegyverszij 1 K, 1 db fegyverszij szélesebb és jobb 2 K, 1 db derékszij táskaival 3 K, 1 db töltenytáska 3 K, 1 db élestitény 10 f, 1 db vaktöltény 10 f, 1 db csavarhúzó nyéllel 20 f, 1 db törlóvas fegyvertisztításhoz 20 f.